МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор
_____ Наталя ФАЛЬКО
«28» серпня 2023 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про організацію цивільного захисту в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького

П-499-48-96-2023

Редакція 02

Ухвалено Вченою радою університету
Протокол від «28» серпня 2023 року
№ 1

Уведено в дію з «28» серпня 2023 року
Наказ від «28» серпня 2023 року
№ 42/01-05

Цей документ є
інтелектуальною власністю
поширенню без відома Університету
НЕ ПІДЛЯГАЄ

Запоріжжя
2023

ЗМІСТ

1.	Загальні положення	3
2.	Основні завдання цивільного захисту	4
3.	Організація управління цивільним захистом	5
4.	Сили та засоби цивільного захисту	6
5.	Оповіщення та дії у разі загроз	6
6.	Оповіщення та дії у разі загроз	8
7.	Евакуація	9
8.	Функціонування університету в умовах воєнного стану	10
9.	Навчання та підготовка	11
10.	Планування, документація та контроль	11
11.	Забезпечення фінансування цивільного захисту Університету	12
12.	Прикінцеві положення	13

1. Загальні положення

1.1. Положення визначає організаційні засади планування та здійснення заходів цивільного захисту в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького (далі – Університет), повноваження керівництва і посадових осіб, а також основні вимоги до оповіщення, укриття, евакуації, підготовки працівників і здобувачів освіти та реагування на надзвичайні ситуації.

1.2. Дія Положення поширюється на ректора, проректорів, керівників структурних підрозділів, працівників, здобувачів освіти, аспірантів, докторантів, відвідувачів та інших осіб, які перебувають у приміщеннях або на територіях, що використовуються Університетом на законних підставах.

1.3. Положення розроблено відповідно до Кодексу цивільного захисту України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про правовий режим воєнного стану», «Про правовий режим надзвичайного стану», постанов Кабінету Міністрів України та нормативно-правових актів центральних органів виконавчої влади з питань цивільного захисту.

1.4. Цивільний захист Університету є складовою функціональної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту та організовується з урахуванням завдань і повноважень Університету, фактичних місць провадження діяльності, наявних ресурсів і характеру можливих загроз.

1.5. Основною метою цивільного захисту є захист життя і здоров'я людей, запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, своєчасне оповіщення про загрози, організація укриття та евакуації, зменшення можливих збитків і забезпечення стійкого функціонування Університету.

1.6. Під час організації цивільного захисту враховуються ризики, пов'язані з воєнними діями, ракетними й авіаційними ударами, атаками безпілотних літальних апаратів, обстрілами, мінною небезпекою, пожежами,

аваріями на інженерних мережах, радіаційними, хімічними та біологічними загрозами, епідеміями, порушенням електро-, тепло-, водо- і газопостачання та зв'язку.

2. Основні завдання цивільного захисту

2.1. Основними завданнями цивільного захисту Університету є:

– планування та виконання заходів із запобігання надзвичайним ситуаціям, оцінювання ризиків і прогнозування їх можливих наслідків;

– забезпечення готовності органів управління, сил і засобів цивільного захисту;

– своєчасне оповіщення працівників, здобувачів освіти та відвідувачів про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій;

– організація укриття людей у захисних спорудах, спорудах подвійного призначення та найпростіших укриттях, включених до відповідного фонду та визначених для використання;

– планування й проведення евакуаційних заходів;

– підготовка керівного складу, працівників і здобувачів освіти до дій у разі загроз і надзвичайних ситуацій;

– забезпечення доступності маршрутів до укриттів та організація допомоги особам з інвалідністю й іншим маломобільним групам;

– підтримання безперервності освітньої, наукової та адміністративної діяльності в межах безпекових і ресурсних можливостей;

– взаємодія з територіальними органами ДСНС, Національною поліцією, органами охорони здоров'я, військовими адміністраціями та балансоутримувачами захисних споруд.

3. Організація управління цивільним захистом

3.1. Керівником цивільного захисту Університету є ректор, який організовує виконання заходів цивільного захисту та несе відповідальність у межах повноважень, визначених законодавством.

3.2. Організація заходів цивільного захисту забезпечується відповідним структурним підрозділом або посадовою особою з питань цивільного захисту, призначеною наказом ректора відповідно до вимог Кодексу цивільного захисту України.

3.3. Повноваження, функції та відповідальність посадової особи (підрозділу) з питань цивільного захисту визначаються посадовою інструкцією, положенням про відповідний підрозділ і наказами ректора.

3.4. Для координації діяльності з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій утворюється комісія з питань надзвичайних ситуацій Університету. Її завдання, повноваження та персональний склад визначаються окремим положенням і наказом ректора.

3.5. Для планування та організації заходів з евакуації утворюється евакуаційна комісія Університету. Її завдання, повноваження та персональний склад визначаються окремим положенням і наказом ректора.

3.6. Наказами ректора визначаються відповідальні особи за оповіщення, організацію укриття, евакуацію, пожежну безпеку, домедичну допомогу, утримання захисних споруд, супровід маломобільних осіб та взаємодію з балансоутримувачами приміщень.

3.7. Для кожного фактичного місця провадження діяльності Університету визначаються відповідальні особи, порядок оповіщення, маршрути до укриттів і порядок доступу до них. Особливості використання орендованих приміщень узгоджуються з їхніми балансоутримувачами та відображаються у відповідних договорах або локальних актах.

4. Сили та засоби цивільного захисту

4.1. Для виконання завдань цивільного захисту Університет у межах законодавства, наявних ресурсів і фактичної потреби може утворювати формування цивільного захисту та визначати працівників, відповідальних за виконання окремих заходів.

4.2. Рішення про утворення формувань, їхні завдання, склад, порядок оснащення та використання приймається наказом ректора з урахуванням вимог законодавства.

4.3. Університет забезпечує облік і періодичну перевірку фактичної наявності, укомплектованості та готовності утворених формувань і засобів цивільного захисту.

4.4. Формування цивільного захисту виконують завдання в межах визначених повноважень і підготовки та не замінюють професійні аварійно-рятувальні, пожежно-рятувальні, медичні й правоохоронні служби.

4.5. Працівникам і здобувачам освіти забороняється самостійно знешкоджувати вибухонебезпечні предмети, входити до небезпечних зон або виконувати роботи, що потребують спеціальної підготовки чи відповідного допуску.

5. Оповіщення та дії у разі загроз

5.1. Оповіщення здійснюється з використанням сигналів централізованого оповіщення, сирен, гучномовців, телефонного та мобільного зв'язку, офіційних електронних ресурсів Університету, електронної пошти, месенджерів та інших визначених каналів. За можливості передбачаються альтернативні способи оповіщення на випадок відсутності електроживлення або зв'язку.

5.2. Після отримання сигналу «Повітряна тривога» освітній процес, наради, масові заходи та роботи в приміщеннях припиняються або призупиняються. Працівники, викладачі та відповідальні особи організовують переміщення людей визначеними маршрутами до укриття. Перебування в укритті триває до офіційного сигналу відбою або інших вказівок компетентних органів.

5.3. Викладач або керівник заходу організовує переміщення групи до укриття, за можливості перевіряє присутність і повідомляє відповідальну особу про відсутніх або постраждалих.

5.4. У разі повідомлення про мінування або виявлення підозрілого предмета забороняється торкатися його, переміщувати чи намагатися самостійно оглянути. Необхідно обмежити доступ до небезпечної зони, повідомити поліцію за номером 102 та ДСНС за номером 101 і діяти за вказівками компетентних служб.

5.5. У разі пожежі необхідно повідомити ДСНС за номером 101, попередити людей та організувати евакуацію відповідно до плану. Під час евакуації ліфти не використовуються. Первинні засоби пожежогасіння застосовуються лише за умови відсутності загрози життю та належної підготовки.

5.6. Після ракетного удару, вибуху або обстрілу забороняється наближатися до уламків, боєприпасів та невідомих предметів. Про постраждалих, руйнування й інші небезпечні обставини необхідно повідомити екстрені служби та виконувати їхні вказівки.

5.7. У разі радіаційної або хімічної загрози працівники та здобувачі освіти діють відповідно до офіційних повідомлень органів влади та ДСНС: залишаються в приміщенні або переходять до визначеного укриття, зачиняють

вікна й двері, вимикають вентиляцію за відповідною командою та використовують засоби захисту згідно з отриманими інструкціями.

5.8. Для кожного місця провадження діяльності розробляються локальні алгоритми дій з урахуванням планування приміщень, маршрутів до укриттів, кількості людей, потреб маломобільних осіб і доступних каналів оповіщення.

6. Укриття та захисні споруди

6.1. Університет організовує укриття працівників, здобувачів освіти та відвідувачів у захисних спорудах цивільного захисту, спорудах подвійного призначення або найпростіших укриттях, які обліковані відповідно до законодавства та визначені для використання.

6.2. Відомості про укриття, їхню адресу, місткість, балансоутримувача, порядок доступу, режим використання та відповідальних осіб оформлюються й актуалізуються в установленому порядку окремими організаційно-розпорядчими документами.

6.3. Сам факт наявності підвального або іншого приміщення не означає автоматичного набуття ним статусу об’єкта фонду захисних споруд цивільного захисту. Використання приміщень як укриттів має відповідати вимогам законодавства, документам обліку, технічним характеристикам і рішенням уповноважених органів.

6.4. Відповідальні за утримання укриттів забезпечують їх належний стан, доступність входів і виходів, вільні проходи, санітарний стан, вентиляцію, освітлення, засоби зв’язку, питну воду, аптечки та первинні засоби пожежогасіння відповідно до типу споруди й установлених вимог.

6.5. Для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп визначаються доступні маршрути, порядок супроводу й надання допомоги. Якщо укриття не

має безбар'єрного доступу, завчасно визначається альтернативне безпечне рішення.

6.6. Місткість укриття визначається за документами обліку, технічними характеристиками та вимогами законодавства. Під час планування освітніх і масових заходів враховується можливість одночасного безпечного укриття всіх присутніх.

7. Евакуація

7.1. Евакуація організовується у разі загрози або виникнення надзвичайної ситуації, якщо перебування людей на об'єкті чи території створює небезпеку, а також у випадках і порядку, визначених уповноваженими органами.

7.2. Планування евакуації передбачає визначення підстав для її проведення, керівника та складу евакуаційної комісії, порядку оповіщення, маршрутів і виходів, місць збору, порядку обліку евакуйованих, супроводу осіб, які потребують допомоги, та взаємодії з екстреними службами.

7.3. Безпека людей має безумовний пріоритет над збереженням майна, обладнання та документації.

7.4. Викладачі, керівники груп і відповідальні працівники організовують супровід здобувачів освіти та інших осіб до визначених місць збору, за можливості перевіряють присутність і повідомляють керівника евакуації про відсутніх або постраждалих.

7.5. Переміщення Університету або його структурних підрозділів між місцями провадження діяльності оформлюється відповідними управлінськими рішеннями та саме по собі не ототожнюється з евакуацією у значенні законодавства про цивільний захист.

8. Функціонування університету в умовах воєнного стану

8.1. Заходи цивільного захисту Університету здійснюються з урахуванням установлених законодавством режимів функціонування єдиної державної системи цивільного захисту та її територіальних підсистем.

8.2. Режими функціонування єдиної державної системи цивільного захисту або її територіальних підсистем установлюються уповноваженими органами. Університет не встановлює самостійно державні режими, але наказом ректора може визначати внутрішні заходи посиленої готовності.

8.3. У повсякденному режимі організовуються заходи із запобігання надзвичайним ситуаціям, підтримується готовність органів управління, сил і засобів, проводяться навчання та тренування, планується забезпечення необхідними ресурсами.

8.4. За потреби посилення готовності уточнюється обстановка, оповіщаються відповідальні особи, перевіряються укриття, маршрути евакуації, засоби зв'язку, готовність сил і засобів та запаси першої необхідності.

8.5. У разі виникнення надзвичайної ситуації організовуються оповіщення та захист людей, укриття або евакуація, виклик екстрених служб і взаємодія з відповідними органами управління цивільного захисту.

8.6. В умовах воєнного стану формат освітньої, наукової та адміністративної діяльності визначається керівництвом Університету з урахуванням офіційних рішень органів влади, безпекової ситуації, можливостей укриттів і стану об'єктів. За потреби застосовуються очний, змішаний або дистанційний формат, тимчасове призупинення роботи чи переміщення до іншого безпечного місця.

8.7. Освітні, наукові та масові заходи не можуть продовжуватися в приміщенні всупереч сигналам оповіщення та вимогам безпеки. До проведення масових заходів перевіряється можливість одночасного укриття всіх присутніх.

8.8. У разі тривалого знеструмлення, відсутності тепла, води чи зв'язку або пошкодження інфраструктури можуть застосовуватися резервні канали комунікації, автономне живлення за наявності, дистанційний режим роботи, перенесення заходів або тимчасове припинення використання небезпечних приміщень.

9. Навчання та підготовка

9.1. Підготовка керівного складу, посадових осіб, працівників і здобувачів освіти до дій у надзвичайних ситуаціях здійснюється відповідно до законодавства України.

9.2. Університет організовує навчання, інструктажі та тренування з питань цивільного захисту з урахуванням категорій осіб, характеру можливих загроз і вимог нормативно-правових актів.

9.3. Працівники та здобувачі освіти ознайомлюються з правилами поведінки під час повітряної тривоги, пожежі, евакуації, виявлення підозрілих або вибухонебезпечних предметів, радіаційної чи хімічної загрози та перебування в укриттях.

9.4. Проведення інструктажів, навчань і тренувань документується у встановленому порядку. За їх результатами визначаються виявлені недоліки, заходи з їх усунення, відповідальні особи та строки виконання.

10. Планування, документація та контроль

10.1. Планування заходів цивільного захисту здійснюється з урахуванням прогнозованих ризиків, можливих наслідків надзвичайних ситуацій, умов діяльності Університету та вимог законодавства.

10.2. В Університеті розробляється план основних заходів цивільного захисту на відповідний рік, який затверджується ректором.

10.3. Для організації реагування на надзвичайні ситуації розробляються плани реагування або інструкції щодо дій персоналу відповідно до вимог законодавства.

10.4. Документація з питань цивільного захисту включає організаційно-розпорядчі акти, плани, інструкції, документи з питань евакуації та укриття, матеріали навчань і тренувань, а також актуальні відомості про відповідальних осіб і канали оповіщення.

10.5. Документи з питань цивільного захисту переглядаються та актуалізуються в разі змін законодавства, структури Університету, місць провадження діяльності, доступних укриттів, маршрутів евакуації, відповідальних осіб або характеру загроз.

10.6. Контроль за організацією цивільного захисту здійснює ректор, а в межах визначених повноважень – посадова особа з питань цивільного захисту та керівники структурних підрозділів. Результати перевірок оформлюються відповідними документами із зазначенням заходів і строків усунення виявлених недоліків.

11. Забезпечення фінансування цивільного захисту Університету

11.1. Фінансування заходів цивільного захисту здійснюється за рахунок коштів Університету та інших джерел, не заборонених законодавством України.

11.2. Університет планує та забезпечує накопичення матеріальних ресурсів, необхідних для виконання завдань цивільного захисту, з урахуванням оцінки ризиків, кількості людей, характеристик об’єктів і наявних фінансових можливостей.

11.3. До необхідних ресурсів можуть належати питна вода, засоби освітлення, автономного живлення та зв’язку, аптечки, засоби пожежогасіння, санітарно-гігієнічні засоби, засоби індивідуального захисту та інші матеріали.

11.4. У разі потреби в ресурсах, що перевищують можливості Університету, керівництво в установленому порядку звертається по допомогу до Міністерства освіти і науки України, місцевих органів виконавчої влади, військових адміністрацій та інших уповноважених суб'єктів.

12. Прикінцеві положення

12.1. Це Положення набирає чинності з дня його ухвалення Вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хельницького та введення в дію наказом ректора.

12.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться за рішенням Вченої ради Університету, яке затверджується наказом ректора.

Погоджено

Провідний юрисконсульт Анастасія ЄРМАК